

driftschef Aude, fhv. fängselsinspektör Hertel og landsretspræsident Erik Andersen.

Ved mødet den 9. november 1965 indledte overlæge, dr. med. B. Strandberg om „Medlidenhedsdrab“.

Indlederen henviste til, at han under indtryk af den senere tids fornyede debat om tilladeligheden af eutanasi havde følt sig tilskyndet til at tage emnet op til nærmere undersøgelse, da der eksisterer en konstant pression mod lægerne, og da grænsen mellem liv og død stadig udviskes som følge af lægevidenskabens fremskridt.

Eutanasi forekommer i en aktiv form, som kræver en dødsfremkaldende handling, og en passiv form, hvor den livreddende behandling afbrydes eller slet ikke iværksættes.

Spørgsmålet, om eutanasi finder sted i Danmark idag, mente indlederen at måtte besvare bekræftende, men nærmere oplysninger om omfanget er ikke tilgængelige.

Indlederen gennemgik de lægelige argumenter for og imod legalisering af aktiv eutanasi og konkluderede, at det ville være for farligt at anerkende den aktive form, men at der var grund til at overveje, om enkelte former for passiv eutanasi kunne legaliseres.

I den efterfølgende diskussion deltog statsadvokat Hertz og professor Erik Christensen.

Jon Johnsen.

Litteratur

Christoffer Hibbert: The Roots of Evil. London, Weidenfeld & Nicolson 1963. 524 s.

Christopher Hibbert är en engelsk populärvetenskaplig historisk skribent, som efter några tidigare böcker sökt åstadkomma ett större verk, nämligen en brottets och straffets historia i Västerlandet. Resultatet är läsvärt, men snarare för intresserade lekmän än för fackmän. Det gör nämligen närmast intryck av att vara tillkommet mera genom flitiga studier av andra författares verk än genom egen forskning. Boken behandlar dessutom fullständigt endast brottets och straffets historia i England och i någon mån i USA, medan övriga länder endast behandlas i yttersta förbigående förutom ett avsnitt om den italienska kriminalantropologiska skolan. Det äldre engelska avsnittet ger närmast intryck av en förkortning av Leon Radzinowicz *History of the English Criminal Law*. Det historiska avsnittet är emelertid välgörande fritt från den sadistiska bismak som vidläder t. ex. Georg Ryley Scotts straffrätthistoriska arbeten. Dessutom innehåller boken avsnitt om mera moderna problem såsom fängelsestraffet, dödsstraffet, sedlighetsbrotten och ungdomsbrottsligheten. I det historiska avsnittet göres ett viktigt påpekande i samband med det ofta citerade exemplet i diskussionen om allmänpreventionens existens från England i början av 1800-talet, då fickstöld var belagd med dödsstraff, och ficktjuvarnas

bästa marknad påstods vara de offentliga avrättningarna av ficktjuvar. Hibbert påpekar nämligen att den verkliga förklaringen låg i den låga upplärningsprocenten tillsammans med den ringa procenten fällande domar och den ytterst ringa andel av alla fällande domar som verkligen verkställdes, ofta på ett slumpartat sätt.

I den mycket rikhaltiga litteraturförteckningen förekommer visserligen Hermann Mannheims „Pioneers in Criminology“, men med tanke på att Hibberts avsnitt *L'Uomo Delinquente*, som behandlar Lombroso, synes ha professor Marvin E. Wolfgangs studie över Lombroso i Mannheims samlingsverk som sin huvudsakliga källa, borde enligt min åsikt en speciell hänvisning ha gjorts härtill.

I olika sammanhang nämnes den moderna svenska kriminalvården som ett exempel för England. Det finns emellertid en uppgift, som berör Sverige, vilken bör föranleda ett frågetecken. Det s.k. Esarps-målet anföres som ett exempel på hur en oskyldig person fällts för ett brott, som i andra länder skulle ha föranlett dödsstraff, medan det verkliga förhållandet väl snarare var att i alla rättegångar om svåra brott, där den tilltalade fälles mot sitt bestridande, man har anledning att vänta, att den muntliga bevisningen vid en ny rättegång efter 15 års förlopp försvagats, så att den ej längre är tillräcklig för fällande dom.

Vissa avsnitt synas ej fått en tillräckligt utförlig behandling med tanke på bokens omfång, såsom de psykiatriska synpunkterna, lagstiftningens roll som brottsbefrämjande faktor genom att skapa ständigt nya brottskategorier och den kriminologiska vetenskapens resultat.

Sammanfattningsvis kan som omdöme sägas, att verket ej torde ha någon exakt motsvarighet på engelska och därför kan fylla en lucka på sitt område, men knappast för mera anspråksfulla läsare.

Klas Lithner.

Francis Lagrange (with William Murray): Flag on Devil's Island.
Peter Davies, London 1962. 238 s.

Den rikhaltiga litteraturen om livet i de franska straffkolonierna i Guyana har utökats med ytterligare en bok. Francis Lagrange med smeknamnet Flag är en fransk brottsling, som skrivit sina memoarer med hjälp av en amerikansk journalist. Lagrange, som är född 1893, började sin kriminella bana 1927 som förfalskare av penningbegär med den lämpliga bakgrunden som konstnär och konservator. Efter att ha förfalskat frimärken, konst och utländska sedlar (även svenska enligt texten på skyddsomslaget, men ej enligt bokens innehåll), övergick han till franska sedlar för den högre vinstens skull. Han greps 1930 och dömdes till livstidsstraff i Guyana, där han tillbringade 7 år på fastlandet och 8 år på Djävulsön, tills kolonin upphörde 1946. Boken är skriven med ett visst gott humör och ganska målande skildringar av livet i kolonin. Lagrange hade delvis en privilegierad ställ-

ning som dekorations- och porträttmålare, men på grund av de obligatoriska rymningarna sändes han till Djävulsön. Ur fängelsesociologisk synpunkt innehåller verket endast två iakttagelser av intresse, nämligen dels att bandet mellan fång- och fångvaktargrupperna ytterligare stärktes genom många fångvaktares brott i tjänsten med fångers hjälp och dels att de verkligt svåra disciplinära bestraffningarna, sådana de skildras t. ex. i René Belbenoits Levande död, nästan uteslutande drabbade arbetsvägrare och andra indisciplinära fångar. Det framgår av bokens inledning, att Lagrange målat en stor serie tavlor, som skildra hans upplevelser i kolonin, men härpå får man endast ett enda prov i boken. Tavlorna skulle annars troligen ha varit av större intresse än den ganska medelmåttiga boken, som inte ger något värdefullare tillskott till ämnet.

Klas Lithner.

John Kent: Elizabeth Fry. Batsford, London 1962. 144 s.

Vem författaren är, framgår icke, men boken ingår i en serie biografier, kallad "Makers of Britain". Elizabeth Fry torde väl vara känd för de flesta kriminologer som ett positivt inslag i penologins historia, men få torde ha närmare kännedom om hennes insats. En sådan kännedom ger denna bok på ett förträffligt sätt.

Elizabeth Gurney föddes 1780 i en förmögen kväkarfamilj. Långt innan hon började intressera sig för sociala och fängelsefrågor, skilde hon sig från sina medsystrar, både inom och utom kväkarförsamlingarna, genom att börja uppträda som predikant vid de tillfällen då „anden föll över henne“. Även sedan hon 1800 ingått äktenskap med trosfränden, Londonköpmannen Joseph Fry, och fått en hel rad barn, fortsatte hon sin utåtriktade verksamhet. Genom sitt intresse för utåtriktad religiös verksamhet kom hon att även intressera sig för kvinnorna i det gamla beryktade Londonfängelset Newgate, där hon gjorde sitt första „fängelsebesök“ i slutet av 1816 och började en verksamhet, som från början endast innefattade bibelläsning och elementär skolundervisning och alltmer intensifierades under de närmaste åren. En av hennes inspirationskällor under de första åren var f. ö. hennes sväger, parlamentsledamoten och filantropen Thomas Fowell Buxton, som bidrog till det aktuella intresset för fängelsefrågor genom sin 1818 utkomna lilla skrift "An Enquiry whether Crime and Misery are produced or prevented by our present System of Prison Discipline", som redan 1820 kom ut i en svensk upplaga. På grund av det dåtida fängelsesystemets många välkända brister, mest utförligt skildrade av Leon Radzinowicz i hans "History of the English Criminal Law", fanns det stort utrymme för förbättringar. Genom sin dynamiska personlighet och det självförtroende som följde av att hon kände sig handla under gudomlig ledning, fick Elizabeth Fry snart stort inflytande och efterföljare vid flera andra fängelser, där det bildades damkommitéer för hjälp åt de kvinnliga fångarna. Från 1818 fram till slutet av

1820-talet seglade hon i medvind, men sedan ändrades läget. Man strävade efter att förbättra fängelseförhållandena i England och sökte inspiration i de amerikanska Philadelphia- och Anburnsystemen, där det förra avgick med segern. På grund av sina erfarenheter från fängelsernas kvinnoavdelningar var Elizabeth Fry avgjord motståndare till det segrande systemets huvuddrag tystnad och isolering. På grund av ett efterhand alltmer ökande motstånd både från de äldre fängelsecheferna och från de nyinrättade fängelseinspektörerna i Inrikesdepartementet hade hon omkring år 1830 definitivt mist sitt inflytande och under återstoden av sin levnad fram till dödsåret 1845 var hon mera en vördnadsvärd institution än en reell faktor i fängelseväsendets utveckling. Ett stort antal dåtida illustrationer höja bokens värde.

Boken kan rekommenderas.

Klas Lithner.

NYUDKOMMEN LITTERATUR

- Annuaire de Législation Française et Étrangère 1964. Centre National de la Recherche Scientifique. Paris. 504 s.
- Dansk Forsorgsselskab. Årsberetning 1964. 55 s.
- International Criminal Law. Ed. by Gerhard O. W. Mueller and Edward M. Wise. Fred B. Rothman & Co, N.J., Sweet & Maxwell Ltd., London. 1965. 660 s.
- Mannheim, Hermann: Comparative Criminology. Vol I. Routledge & Kegan Paul, London 1965. 415 s.
- Mathiesen, Thomas: The Defences of the Weak. A Sociological Study of a Norwegian Correctional Institution. International Library of Criminology. Publ. under the auspices of the Institute for the Study and Treatment of Delinquency. London 1965. 259 s.
- Retslægerådets Årsberetning 1964. Kbhvn. 1965. 141 s.
- Socialforskningsinstitutets Virksomhed 1963—1965. I komm. hos Teknisk Forlag, København, 1965. 52 s.
- The Child Welfare Act of Sweden. Transl. by Thorsten Sellin. Ministry of Justice. Stockholm 1965. 29 s.
- The Penal Code of Sweden. Transl. by Thorsten Sellin. Ministry of Justice. Stockholm 1965. 82 s.